Чурапчыга күн тахсар !

САҤА ОЛОХ

Чурапчы улууһун хаһыата

ХАҺЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

12+

2017 сыл
Муус устар
25
КҮНЭ
ОПТУОРУННЬУК
№ 44
(11354)

Улууска - бу күннэргэ

БЭЙЭНИ САЛАЙЫНЫЫ СЭБИЭТИН МУННЬАҔАР

Муус устар 21 күнүгэр улуус дьаһалтатын мунньахтыыр саалатыгар олохтоох бэйэни салайыныы сэбиэтин мунньаҕа буолла. Мунньаҕы улуус баһылыга А.Т. Ноговицын салайан ыытта.

Күннээҕи бэбиэскэҕэ 4 боппуруос киирэн көрүлүннэ. Бастакытынан, „Бородуукуйа сүрүн көрүҥнэригэр 2017 сыллааҕы былаан" туһунан финансовай-экономическай управление начальнига Г.Г. Брызгаева информациятын иһиттилэр.

Иккиһинэн, „Чурапчы улууһун территориятыгар халаан уутун аһарыыта уонна баһаартан сэрэхтээх буолууга бэлэмнэниии" туһунан боппуруоска информацияны улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы А. А. Ноговицын оҥордо. Кини халаан уутун аһарыыта Амма өрүскэ мууһу хараардыы үлэлэрэ ыытыллыбытын, уу ылыан сөптөөх нэһилиэнньэлээх пууннарга рейдэлэр ыытыллыбыттарын, сэрэтии үлэлэр барбыттарын билиһиннэрдэ. Баһаартан сэрэхтээх буолууга былааннаах үлэлэр ыытыллалларын этэ. Бу икки боппуруоска улуус салалтата анал дьаһалы таһаарбытын билиһиннэрдэ.

Үһүс боппуруоһунан „Улууска суол быһылааннарын туһунан уонна суол быһылааннарыттан оҕолор эчэйиилэрин туругун, автобуһунан оҕолору тиэйии быраабылатын туһунан" информацияны Чурапчы улууһунааҕы ГИБДД начальнига В.Д. Ефремов иһитиннэрдэ. Кини улууска тахсыбыт суол быһылааннарын билиһиннэрдэ. Кэлиҥҥи кэмҥэ оҕо эчэйиилээх быһылааннар тахсыталлыылара бэлиэтэннэ.

Бу боппуруоска оҕо транспорда ыытарын хонтуруолга тутан үлэлэһэргэ, сайыҥҥы өттүгэр эппиэтинэһи тэрээһин сүгэрин өйдөтөргө этиилэр. Сааскы өттүгэр суолу харыстыырга, суол алдьанар кэмигэр мас таһыытын бопсорго туруорустулар. Суол бэлиэлэрин туруорууну нэһилиэктэр территорияларын иһигэр олохтоох салалта оҥорорго быһаарыллынна.

Төрдүһүнэн, Кыайыы күнүн бырааһынньыгар бэлэмнэниии боппуруоһа көрүлүннэ.

Алексей СЛЕПЦОВ.

"АЙЫЛЛААН" ТУПСАРЫН ТУҺУГАР

2016 сыллаахха бэйэ көҕүлээһинин бюджет программата олоххо киириитигэр Саха сирэ пилотнай регион быһыытынан талыллыбыта.

Онно "Всемирный банк" экспердэрэ методическай көмө оҥоро, Дьокуускай куоракка кэлиилэр. Өрөспүүбүлүкэтээҕи уп министиэристибэтин пресс-сулууспата иһитиннэрбитинэн, биис муниципальнай оройуоҥҥа – Хаҥалас, Уус Алдан, Үөһээ Бүлүү уонна Чурапчы бырайыактара олоххо киириитигэр 25 мөл. солкуобай суума көрүллүбүт. Онно сөп түбэһиннэрэн, Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтатын салалтатынан, муус устар 21 күнүгэр А.И. Федотов аатынан спортивнай комплекска "Всемирный банк" тэрилтэ бэрэстэбиитэлин кытары көрсүһэ, бэлэрээ тыһыынчаттан тахса киһи мунньуна.

Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтата, чуолаан баһылык С.А. Саргыдаев көрүүлэр убу-харчыны "Айыллаан" сынньалаҥ киинин өрөмүөнүгэр аныыр бырайыакты дьон-сэргэ ортотугар билиһиннэрдэ. Кыттыыны ылылар: улуус баһылыгын үлэ уонна инвестиции боппуруостарыгар солбуйааччы И.К. Матвеев, нэһилиэк баһылыгын солбуйааччы А.Г. Егоров, "Айыллаан" сынньалаҥ киинин директора Р.В. Уиницкай. "Всемирный банк" бэрэстэбиитэлэ О.А. Борзова көрсүһүүгэ киирбит этиилэри болҕойон иһиттэ. Үгүс дьон мустубута чурапчылар бары биир санаанан "Айыллаан" киинин иннинки дьылҕатын туһугар ыалдьарбытын бигэргэттэ. ССРС култуураҕын туйгуна, улуус Бочуоттаах олохтооҕо М.А. Герасимова-Сэнэрэ, Сылаҥ нэһилиэгин уонна улуус Бочуоттаах олохтооҕо В.Н. Дьячковскай, улуус Бочуоттаах олохтооҕо, алтысыт В.П. Герасимов, Чурапчы олохтооҕо, ээр ийэ, общественник Н.Д. Бурцева, СӨ култууратын үтүөлээх үлэһитэ, нэһилиэк депутата И.И. Бушков, "Уйсуор" Чурапчы нэһилиэгин эр дьон түмсүүтүн бэрэссэдээтэлэ Е.В. Гуляев, нэһилиэк ычыака специалиһа А.И. Попков о.д.а. нэһилиэк олохтоохторун ааттыттан "Айыллаан" саҥалыы тыынынан олоххо киирэригэр, кэнэҕэски үүнэр көлүөнэ сайдыытыгар улахан оруоллааҕын туһунан санааларын эттилэр.

Уопсай куоластааһын түмүгүнэн, мустубут дьон 100% "Айыллаан" киинин тупсаран өрөмүөннээһинин өйөөтүлэр. Онон нэһилиэкпит олохтоохторо, дьаһалта тэрийэр үлэтигэр активнай кыттыыны ыларгытыгар ыҥырабыт.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Айылҕа харыстабыла

БАҺААРТАН СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУОҔУҤ - ИЙЭ АЙЫЛҔАБЫТЫН ХАРЫСТЫАҔЫҤ!

Сааскыт салгылаан кэлбитинэн хаарбыт уулан, сир харааран, сотору ийэ айылҕабыт барахсан уһуктан, сибэккинэн симэнэ, араас көтөр саҥатынан куйгүөрүө. Дьон-сэргэ оҕолуун - уруулуун, кырдьаҕастыын көй салгынынан сайа тыына, айылҕаҕа сылдьан бултуо-алтыа, күүлэйдиэ, сынньаныа.

Бу кэмҥэ саҕалаан, ыам, бэс ыйдарыгар сынньыга-хонууга, ойуурга баһаар турар куттала үөскүүр. Баһаар турардыына элбэх хоромньу таһаарыылар, ону умулларыыга үгүс оросхуот көрсүллэр. Баһаар турбатын иһин сэрэтэр үлэ, элбэх тэрээһин эрэйиллэр. Бу туһунан улуустааҕы ойуур хаһаайыстыбатын сыһыаннаһыыларыгар салаатын начальнига Василий Георгиевич Степанов билиһиннэрэр:

– Сыл саҕаланыаҕыттан, кыһыҥҥыттан ойуур баһаара турбатын туһугар, тахсар түбэлтэлэригэр умулларыыга үлэлэр ыытыллыыларыгар тэрээһин үлэлэргэ мунньахтар, семинардар, араас түмсүүлэр ыытылынныылар. Кулун тутарга улууспутугар Саха Өрөспүүбүлүкэтин ойуур сыһыаннаһыыларыгар департаменын салайааччыта В.Е. Попов кыттыылаах мунньах ыытыллыбыта. Иилиэ ааспыт сыл түмүктэрэ, иннинки соруктар көрүллүбүттэрэ, улуус салалтатынын сөбүлэһиитэ илии баттаммыта. Нэһилиэктэр баһылыктара, прокуратура, полиция, айылҕа харыстабылын инспекцията, ЫБМ сулууспата, тэрилтэ салайааччылара ойуур баһаарыттан сэрэхтээх буолууга ханнык үлэлэри ыытыахтаахтарын билиилэр, нэһилиэнньэни үөрэтиилэр, ирдииилэр. Нэһилиэктэргэ ДНД-лар үлэлииилэр, састааннара сыллата бигэргэнэр, саҥардыллар. Баһаар турар түбэлтэтигэр билиэрии (оповещение) схемата, ханнык тиэхиньикэлэр мобилизацияланыахтаахтара, тоһо киһи кыттыахтааҕа, туттар сэп-сэбиргэл ылыахтаахтара биллэр.

Ыам ыйа уонна бэс ыйа баһаар турар куттала үрдүүр кэминэн буолаллар. Билиэтиэһин быһыытынан, иһи ыйдарга быйыл куйаан буолара күүтүллэр. Онон тыа хоҥоруор, от үүнүөр диэри уот барар куттала улахан.

Бу күннэргэ нэһилиэктэри кэрийэн сэрэтэр үлэни ыытабыт. Былааннаммыт, былааннаммата дьаһаны бэрэбиэркэлэри ыытабыт. „Якутскэнерго" электролиниялары туруктарын бэрэбиэркэлиибит. Линия аһар сиригэр анал солооһун мастара, таһахтара уһаабыт, провод намылыйдаҕына баһаар барар куттала улаатыммыт буоллаҕына, туспалахтарга контроллуоругэр предписание суруйан биэрэбит. Амма өрүс нөҥүө Уус Майа улууһугар аһар линия биһиги территориябытыгар баар учаастагын эмиэ хонтуруоллуубут. Мас кэрдиитигэр көҥүл ылбыт дьоммут дуогабардарын толоруулара хонтуруоланар. Мас тордо, тобото барыта эрбэммит, хомуллубут, мутуга тарҕана быраҕыллан ыраастаммыт буолуохтаах. Нэһилиэнньэлээх пууннар ойуурдан иргэниилэр ыраахха туралларын олохтоох салалта тутуһуннарыахтаах. Ити баһаар барар түбэлтэтигэр, дьиэ-уот, араас тутуулар эмсэҕэлээбэттэригэр туһуланар.

Сааскы ортооһун Россия үрдүнэн бобуулан турар. Отт уотун ыытыыт киһи административнай ыстарааҕка түбэһэр. Тоһо гектар умайбытын быһааран, тахсыбыт хоромньуну, умулларыыга үлэлээбит бары оросхуоту толуур. „Якутлесресурс" тэрилтэ быйыл ыраастыыр умаҕыныы (профилактическое выжигание) „Мыландаайы" ТХПК сайаалкатынан 1500 гектарга оҥоруохтаах. Бу үлэни күнү-дьылы көрө сылдьан, маҥан туран ыытыахтара.

Улахан сыбааллаары кэнгүл ылан, хонтуруоллаан уматтыахха сөп. Боҕуссыыны, саһаан кэрдиититтэн тахсыбыт тобоҕу, хатырыга, о.д.а. уоттааһын бобуллар. Уот барыыта спутниковай сибээс нөҥүө хонтуруоланар.

Бүгүн сезоҥҥа, айылҕаҕа тахсан пашнык буһарыыан сиэһин, араас түмсүүлэр кэмнэригэр уоту туттууга, табахтааһыҥҥа сэрэхтээх буолуохха. Оскуола оҕолоро кылааһынан тахсыыларыгар тэрийтэр, учууталлар эппиэтинэстээх сыһыаннаһыахтаахтар, бииргэ сылдьыаһарга кыһаллыахтаахтар.

Баһаар барыытын хонтуруоллааһыҥҥа Таатгаҕа аналлаах авиация үлэлиир – Таатта, Чурапчы, Томпо улуустарын хааччыйар. Кото сылдьан манаа,ныы оҥороллор. Анал умулларар оборудованиелардаахтар, парашютистар үлэлииллэр.

Муус устар 28 күнүгэр Болтоҥо нэһилиэгэр анал үөрэх (учение) ыытыллыаҕа. Баһаары умулларыыга кыттыаны ылыахтаах сулууспалар, тиэхиньикэлэр, нэһилиэнньэ кыттыыны ылыахтара.

Ойуур баһаара турбатын туһугар бары бүттүүн кыһаллыаҕыҥ, эппиэтинэстээх буолуоҕуҥ, ийэ айылҕабытын харыстыаҕыҥ!

Кэпсэттэ Алексей СЛЕПЦОВ.

Тыа сирин сайдыыта

ААҔАН КӨРДӨХХӨ, БАРЫСТААҔА ТУТА КӨСТӨР

Саха киһитигэр дьиэ туттуу олоҕор бинир ытык суолталаах түгэн буолар. Дьиэ диэн – ыал уйата, дуоната-хаххата. Билиҥҥи кэмиэ дьиэни туттуура уратыы барыстаах ньымалар баар буоллулар.

Урукку кэмнэргэ сүрүннээн, ким тэрээһиннээх, аймахтарын, табаарыстарын күүһүн түмэ тутан, сайыллы быһа кими эрэ аттаһан-көрдөһөн, кыайар оттуларын кытаанахтык соруйсан, элбэх сыраһын бараан ыһса күүһүн сана дьиэлэнэрэ. Тэрээһиҥэ суох киһи, төһө да үүс буоллар, хас эмэ сылы быһа дьиэ туттан түбүгүрөр. Онуоха анылы кэмтэ олус барыстаах ньыма баар буолла. Туттуу бириэдиэтэрэ «Под ключ» диэбит дуогабарҕаһынан, баҕарбыт материаллаахынан кылгас кэмтэ хаачыстыбалаахтык туран биэрэллэр. Эбиитин материаллыыллар, төһөҕөтүгэр тиийэ бэйэлэрэ буоллулар, тэйэн-таһан аҕалаллар.

Чуркаччыга бинир оптук бириэмэ «Сатабыл» ХЭТ буолар. Бу тэриллэ шаман лицензиялаах, дьоннно - сэргэҕэ хаачыстыбалаах үлэлиэн көрөхтөөр. Быйыл бу тэриллэни Петр Петрович Толстоухов тэрийдэ. Кинини дьон-сэргэ миэбэл онгороччу уҥуһуран биэрэр. Петр Петрович – Саха Өрөспүүбүлүкэтин «Норуот маастара», үтүмэн элбэх бысыктаҕалар лауреаттара, номинанара. Быйыл ыытыллыбыт регионнар икки ардыларыгар «100 лучших товаров» диэн куонкурус кыайыылааба. Кинини кытта көрсөн кэпсэппитибин ааҕааччыларбытыгар сырдатабын.

– Петр Петрович, сахаҕа тэриллэ тэринэн ситиһиилээхтик үлэлии сылдьаргыт истибиппит, «Сатабыл» диэн аат ыллыммыт эбиккит, бириэдиэтэр хас киһи сохҕолуй?

– «Сатабыл» диэн шуучаллыы хайыскалаан ойдоотоххо, «профессионаллар» диэн буолар. Ол эбэтэр биниги тэриллэбитигэр үрдүк кылаастаах идэлийбит мас уустара, туттуу маастардара үлэлииллэр. Бириэдиэбит сүрүн састаабыгар биэс киһи үлэлиир. Улахан сакаастар киирдэхтэриҥэ, дьоммут ахсаанын элбэтэрбитибит. Бириэдиэбэ, эппитим курдук, туттуу эйгэтигэр сүүрбэттэн тахса сыл үлэлэбит уоннастар баалларбыт: Владимир Николаев, Петр Сивцев, Иван Васильев, Григорий Лыткин. Бэйэм дьиэбин туттара сылдьан,бу уолаттар ыраах, түргэн туттуулаахтарын, ким да кими да кэтэйэн турбатын, хаачыстыба туһугар ис сүрэхтэриттэн кыһаллалларын бэлиэтии көрбүтүм. Онон наһаа арбаабатын эрээри, биригэдьиэм дьонугуттан биир бэйэм астынабын. Мин курдук бириинчик киһи астынара эмиэ бэйэтэ туспа ирдэбил буоллаҕа (мичээрдиир).

– Мырыла курдук кэрэ айылҕалаах, уратыы ытык айылгылаах сиргэн үлэҕитин саҕалаабыт эбиккит. Билиҥҥитэр эрэ.

– Мырылаҕа дьиэ туттуутугар сакаас үгүү-сүбүү киирбитэ. Дьон хайыаттан уонна биэрэ дьоҥуттан биһиги туспутунан билсэн эрийбиттэрэ. Хата, биир дэриэбинэҕэ тута икки сакаас киирэн олус табыллан үлэгэтибит: Суол баарына, тутуубут материаллыын барыһын тиэйэн киллэрэн, дуогабардаспыт кэммитигэр диэри, үлэбитин бүтэрдибит. Мырылалар хаачыстыбабыттын сирбэтиттэр, бэс бүрүүс маһынан аныгылыы туппупутун сөпсөрдиттэр.

– Сакаалы хайдах ылыаҕыт, үлэни хайдах толороҕут? Төһө сакаас киирэрий?

– Сакаасчыты кытта, баспаан, чопчу дьиэ быллааһын ырытан дьүүлэһэбит; сыана быһыһан, материйаалларын быһаарсан дуогабар түгэрэбит. Сакаасчыт баҕа саһаҥа барыта учуоттанар. Дуогабарга тутуу хаһан саҕаланара, хаһан түмүктэнэрэ чопчу ыйыллар. Ол кэннитэн тутуу харчытын 50 % эрдэ төлөнөр. Тутуу бүппүтүн кэннитэн, сакаасчыт дьиэни туппутун көҥүл, хаалбыт 50 % харчытын толуур. Тутуу ыытылларын тухары, сакаасчыт үлэ хаамыытын хонтуруолуурга олус табыгастаах эбит—көлүн аахса сылдьыбатына. Сакааһы төлөһүүгэ «Ийэ хапиталын» (Материнский капитал) эмиэ ылабыт; счетунан эмиэ үлэлиибит. Тэриллэ буолан иһэ өттө чуолкайдык быһаарыллан турар. Быһаччы эттэххэ, сакаасчыт дьиэбин маҥнатутун диэн сирин эрэ ыйан биэрэр. Материйаалын, төһөҕөтүгэр, пакяпыгар тиийэ, барыһын бэйэбит массыыналарбытынан тиэйэн аҕалабыт: Оттуу дьон собулуурэбит:

Сакаас балачча киирэр. Билиҥҥи алта дьиэҕэ сакаас ылан үлэлээри, болҕомтөлөөн үлэгэ бара турар. Дьиэлэрбит толору соҕус хаартыскаларын инстаграмна көрүөххүтүн сөп. **Аадырыһа:** sataul диэн, киирэн көрөөрүт. Эбии **8 914-237- 96-39** нүөмэрэ эрийэн сүбэ - ама ыһыаххыһыҥ сөп. Тутуу материйаллыыр, дьиэ тутуутугар консультация биэрэбин. Бэйэбит офистаахпыт, онно да кэлэн дьиэлэр бырайыактарын туһунан биһиэхэ-хитиэн, тутуу материйаалларын туган-хабан көрүөххүтүн сөп.

– Дьиэ тутуутун ороскуотун туһунан консультацияҕа эрэ. Тоҕо эһиэхэ туттарар барыстааҕый?

– Чэ, суоттаан көрүөххэ. Биһиги биизнэһин 6х6-лаах дьиэни «Под ключ» 580 тыһ. солк. тутабыт. Оттон бу маҥнык дьиэни киһи бэйэтэ туттар буоллаҕына, анаардас материйаллыыр уонна оҥоруһуйэ аҕаларыгар кырата 420 тыһ. солк. ороскуоттаһар. Итиини таһынан дьиэ кондойун тутарга, ол иһигэр кырыһына, фронтона киирэн туран, ортотунан, биригэдьиэтэр 100 тыһ. солк. ылаллар. Сороктор оссо арыый элбэҕи көрдүүллэр. Ити барыта 520 тыһ. солк. буолла. Аны түмүктүк хомуоһунын олорутуу, түннүгү туруоруу, ааны олордуу, муостаны төлөтөхтөө, үрдүн сабыы, дьиэ уонна куппуу кутуу, наличниктары дьарэйсэн гына кыһан, быһан иилиэхэ үбү-харчыны балачча иҥэлиир сыаналаах үлэлэр. Салгыы ньэрбэ уонна бириэмэ баранарын харыһа таһаардахха, хас буоларын бэйэҕит таайыҥ. Иккиһигэр, наймыласпыт биригэдьиэтигэр хайдах дьон түбэһэрэ эмиэ улахан боппуруос.

– Дьэ, кырдьык, куораттан кэлэр, араастаан рекламалаһар тэриллэлэргэ дьиэ туттарааччылар олус эрэйдэнэллэрин билэбин. Молтох дьоппоох биригээ кэлэн, тута сылдьар дьиэлэригэр дэлби арыгыллаан, ыһыытаан - хаһыытаан, айдаран үүрүлэн бараллара баар суол. Аны баран хаалбыт дьоптон кэлии хаачыстыбаҕа тугу иҥэрэххиний.

– Оннук. Биниги маҥнаабы олохтоох дьон буоллахпыт: Онон кэлин сирэйбит кытарбатын туһугар үлэлии сатыыбыт: Мин дьиэ тутуутугар уонна маһынан үҥаныыга балаһча үлэлэбит: киһи буоларбыынан, бастаан туран, сакаасчыт баҕатын толоруутта сатаабын уурабын. Дьоммуттан да оҥу ирдиибин.

– Саас кэлэр, сотору дьиэ тутуутта, ороҥуоҥэ улуусчут араас тэһиилэхтэригэр күүстүү оргуйуоҥа. Онно дьоппо туох баҕа сатааллаххыт?

– Кырдьык, тутуу эйгэтэ бинигэ сылаас ыйдарга күүскэ ыытыллар. Эчи, сайыммыт да кэлгэһа. Онон дьиэ туттуон баҕалаахтарга кэлэн ыйыталаһыҥ, сүбэтэ - амата ылыҥ диэн ыҥырабын. Бириэмэйитин уонна харчыгытын экономиялаан, итэпийбит дьоҥҥо туттарар ордугун ыйабын. Бинигэ туттарар быдан барыстаах буоларын ити эттим. Онон кэлиҥ, биисиҥ. Тутуу материйаалларын булуута, сметаны аахтарыыга, үлэлии сылдьар киһи быһыытынан, консультация биэрэхпин сөп. Дьон дьиэтэ тэлгэй буолар, сиро ирэн аллараа түһэр, ити түгэнигэргэ эмиэ сүбэлиирэ болҕоммун.

– Петр Петрович, кэпсээниҥ иһин махтанабын. Тыа сиригэр бэйэ дьыалатын тэринэн, дьону үлэлэтэн, хамнастаан, дьиэ тутуутун курдук уустук идэни баһылаан сылдьаргыт көрөхтөбиллэҕэ, көхтөөҕүгүн дьыала. Онон инники үлэҕитигэр ситиһиилэри, элбэх сакаасчыты баҕарабын.

Афанасий ЗАХАРОВ.

2017 -- Россияҕа Экология сыла

ААТА, СҮРҮКЭТИН НЬИИ!

Бу улуусчут киинин биир тутаах тэриллэтин ойоҕоһутар баар анал табахтыыр сири суотабай толоппоммутэн хаартыскаҕа түһэрбитим кэстор.

Күлүн тутар сапаһыгар. Чуолкайдык көҥүлгэр диэн сорҕотун эрэ хаттаҕым дии. Кэстэрүн курдук, боппуруоскэ хаппа, окурок бөҕүтэ сытар. Хаар анныгар төһө сылгара биллибэт. Чэ, сөп. Анал сиргэ табахтыыллара баа буолбатын даҕаны. Ол эрээри киһи хомойо уонна көтэҕэ саныыра маннык. Хаартыскаҕа утары анал оногуулаах хара, дьоҕус, тимир бох дьаһыллан алын өттө кэстор. Аттарыллан бэхтээх. Кор, адьас аттыгар туран табахтаан баран боппуруоскэлэрин хаппын, төбөҕүн дьаһык иһигэр быраҕаллара кыаллыбат буоллаҕа. Дьэ, сүрэ бэрт! Төбө кыаллыбат буолуой? Аттыгар туран сиргэ, дьаһыккаа да быраҕар син биир ини. Ол биричиинэтэ – биир. Окуруктарын сиргэ быраҕаллара букатын үгэс буолан хаалбаҕа. Бэйэлэрэ да ойдообокко быраҕар буолуохтаахтар. Буолбатын да иһин, аһара сүрдээх! Тыа, хонуу буолбатах эо. Анал бох кутар иһиккэ тайанан туран итинник быһыыланар торут сатамман: Өйдөҥүн! Аны итинник *быһыыланыма!*

Ол эрээри сүрүйуубун сыдьык саһаннан түмүктүүм. Хаартыскаҕа түһэрэ олорбохпуна, биир уол табахтыы иһэрэ. Туран барыыбар, аастыһан хаалбыппыт. Кимин корботоҕум. Арааһа, оҕонньортон, миигиттэн сэрэхэдийдэҕэ, "бииргэ идэлэхтэрин" сэрэттэҕэ. Аҕыйах хонон баран аһан иһэн көрбүтүм — бииргэ даҕаны бох суох гына ыраастаммыт. Маладьыастар! Аны сиргэ быраҕыллыбат иһиллит?

Түмүгэр, барыта табахсыттарыгар манныгы ыйытабын. Табах буортулаҕын билэҕит: Очкогутар, төбө харчыга аттыһаһан бэйэҕит дорообуйаҕыттан буортуттуу, харыан олохтоохтуун сарбыйа сатыыгыт? Эбэтэр чэпчэкник сылдьыахтыҥын, уһуннык олоруохтуун баҕарбаккыт дуу? Абааһы дьаатын быраҕыҥ! Ордук оскуола, уһуйаан салайааччылара, үлэһиттэрэ табаҕы торут тардьа суохтаахтар. Оҥу тэҥэ табахтыыр да буоллаххытына, боппуруоскэҕит гобоҕун сиргэ быраҕыман; Ийэ айыыҕаны киртитимэн! Үөһээлэр коро сылдьаллар, аньыыны онгоруман! Баҕам оннук.

Иван ПОНОМАРЕВ.

Биһиэхэ суруйаллар

ҮЙЭЛЭР КИРБИИЛЭРИГЭР

Мин 1947 с. бэс ыйын 24 күнүгэр уруккута Мэлдьэхси нэһилиэгэр Аччыгый Алаас (Аччыгый Ньурдьу) бөһүөлэгэр олохтоох улахан аҕа ууһугар колхуостаах дьиэ кэргэнигэр бэһис оҕонон күн сирин көрбүтүм.

Аҕам Александр Кузьмич Пестерев – Мэлдьэхси төрүт-уус олохтооҕо, Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттыылааҕа, ол сылларга колхуоска суоччутунан үлэлии сылдьыбыт кырдьаҕас советскай-партийнай, хаһаайыстыбаннай үлэһит этэ. Ийэм Аграфена Иннокентьевна Пестерева – эмиэ төрүт уус Мэлдьэхси олохтоохторун кыыстара, тыыл, үлэ бэтэрээнэ, колхознай түһүү актыыбынай кыттыылааҕа.

1966 с. ыҥык кэскин төлүү армиятыгар ыҥырыллыбытым. „Челябинск—40" куоракка ЧОН (часть особого назначения) күүстээх сүүмэрдээһинин аһан, этэрээккэ ыланыллыбытым. Оччолорго бу этэрээт байыаннай, государственнай (оборонный) суолталаах кистэлэҥ таһаҕастары арыаллаан, харабыллаан Сэбиэскэй Сойуус араас муннуктарыгар тиэрдэр соруктаах, тугунан дьарыктанара мээнэ кэпсэммэт, итинник суолталаах таһаҕастар аара суолга туох да моһуоҕа суох айаннаан тиийэллэрин хааччыйбыппыт иһин, 1968 с. „Байыаннай Албан аат" мэтээлинэн наҕараадаламмытым уонна младшай лейтенант званиетын Свердловскай куораттаа армия генерала, КГБ миниистирэ Ю.В. Андропов туттарбыта. Ити кэмнэ Л.И. Брежнев ССКП Киин Кэмитиэтин сэкирэтээрэ этэ, Кытайы кытары сир быһыытынан, иирсээн сытыырхайан турара. 90-с сылларга Юлиан Семенов „Совершенно секретно" диэн биэриитигэр Сэбиэскэй Сойуус Геройа, сержант Бабанскай ахтыытыгар Дамаанскай арыыга сэриигэ киирбит биир полк (7,5 тыһ.) киһини Град АТЛ установкаты үлэлэппитин түмүгэр аннараас кырдарын тимирэ эрэ орлон хаалбыт этэ диэн истибиппит. Сулууспа бүтэн агааргы биэчэригэр икки сылы биир эн-мин дэсиһэн доҕордоспут этэрээтим дьоно паарадтаан атаардылар. Уральскай байыаннай уокуруктар Бочуотун кинигэтигэр киллэрбиттэрэ. Ф.Э. Дзержинскэй „Чекистом может стать человек с чистыми руками и холодной головой" диэн кынаттаах этиитэ үйэм тухары бэйэбин кытары баар.

Армияттан кэлээт, Чурапчытааҕы коммунальнай хаһаайыстыба уонна бөһүөлэги тупсаран оҥоруу комбинатыгар болуотунньугунан үлэҕэ киирбитим. Начальник С. Д. Флегонтов этэ. Бу тэрилтэ аҕа мин үлэлиир кэммэр хаста да ууларыйда. В.П. Гуляев, С.Н. Дьячковскай, В.А. Макаров, Д. Д. Трофимов, Г.А. Драгунов, И.С. Артемьев, В.И. Новгородов, Е.И. Саввин тэрилтэ кыаҕыран, матырыйаал-техническэй баазата кэҥээн атаҕар туруутугар элбэҕи оҥорбуттара. Кини кыаҕын, дьоҕурун таба көрөн төлөрү туһанар, сыаналыыр салайааччыларынан ааҕабын. Үлэбин саҕалыырбар комсоспут, истиҥник саныыр, ытыктыыр дьоммун – бастакы бригадьыырбын Е. К. Максимовы, наставниктарбын А.С. Ноговицыны, Д.Е. Филипповы, П.П. Кирсановы махталынан ахтыам. Биирги үлэлээбит, олус истиҥник саныыр С. И. Никитини, В.Г. Степановы, Г.Г. Степановы, А. Г. Семеновы, М.М. Барахсановы, Г. М. Васильевы, П.П. Дьячковскайы, Н.П. Гуляевы, Н.Н. Захаровы, М.М. Петрову, И.А. Ноговицыны, А.А. Ноговицыны, С.Г. Слепцову, А.К. Сивцеви, Н.К. Сивцеви, Н.В. Хохолановы кытары тапсан, бодоруһан сылдьыбыппыт.

1974 - 2015 сс. бригадьыырынан үлэлээбитим. Чурапчы сэлиэнньэтигэр коммунальнай хаһаайыстыба хайысхатынан ыытыллыбыт үгүмэн үгүс тутуулары, уопсай дьиэлэр оромуоннарыгар, тротуардары оҥорууга, дьиэлэр акылаатарын бетонунан кутууга, дьиэлэр тастарын бүрүйүүгэ, оскуолалары, детсадтары оромуоннааһыҥҥа аналлаах бригадалары тэрийэн үлэлиирбит. Райгаз территориятыгар гараһы, хочуолуналары, ДЭС-кэ олорор уопсай дьиэни мин салайар бригадам туппута. Ол быһыһыгар нэһилиэктэргэ тутуу ыытар кэмнэрдээх этибит — Толойго детсад оскуолабуойун, Болтоҥоҕо арочнай гараһы туппуппут. Туһааннаах үлэм таһынан тэрилтэ общественнай олоҕор кыаҕым баарынан кыттан кэллим. 1976 сылтан ССКП чилиэнэ буоламмын, 9 сыл партийнай тэрилтэ сэкирэтээринэн, 17 сыл Чурапчытааҕы партия райкомун чилиэнинэн талыллыбытым. Онтон 38 №-дээх Чурапчытааҕы быыбардыыр уокуругуттан оройуон сэбиэтигэр 3 созыв устата депутат этим. Депутаттыыр кэммэр быыбардааччыларым уонна үлэлиир тэрилтэм туруорсууларын толорон, Чурапчы сэлиэнньэтигэр таас баанньыгы туттарыыга быһаччы үлэлэспитим. Билиҥҥи сэлиэнньэбитигэр соҕотох баанньык буолан дьоммутун-сэргэбитин абырыы турарыттан олус үөрэбин. Сессияларга уонна райком мунньахтарыгар, пленумнарга санаабын этэн, үгүс кэскиллээх боппуруостары быһаарсыбытым. Коммунальнай эйгэҕэ ор сыллаах таһаарыылаах үлэм сыаналаммыта. 1978-1981 сс. оройуоннааҕы тутуу бригадаларын социалистическай куоталаһыыларыгар бастаан, „Чулуу бригадир" аатын ылан, үс төгүл массыынаны фондатынан наҕараадаламмыппыт: Октябрьскай Революция 70 сылыгар кыайыылааҕынан ааттанан дипломунан, В.И. Ленин төрөөбүтэ 110 сылыгар пятилетканы эрдэ толорон, бригадам „Ленинскэй бочуоттаах грамотаны" ылбыта. Бэйэм 1975 - 1979 сс. социалистическай куоталаһыы кыайыылааҕа знагынан наҕараадаламмытым. 1986 с. Саха Өрөспүүбүлүкэтин олорор дьиэ уонна коммунальнай хаһаайыстыбаҕа министиэристибэтин Бочуотун кинигэтигэр киллэриллибитим. 1989 с. „Үлэ бэтэрээнэ" мэтээли туттарбыттара. 2000 с. ахсынньы 29 күнүгээҕи 300 №-дээх уураахынан „ХХ-с үйэ бастыҥ үлэһитэ" диэн Чурапчы улууһун анал бэлиэтин туттарбыттара. 2003 сыл, атырдьах ыйын 19 күнүгээҕи уураахынан „Өрөспүүбүлүкэ социальнай-экономическай сайдыытыгар улахан үтүөлэрин иһин" диэн Саха Өрөспүүбүлүкэтин Правительствотын грамотатынан, оҕустаах уурууллар анал бэлиэнэн наҕараадаламмытым. 2004 сыл, муус устарга миниистир В.П. Попов уураахынан „ОДьКХ Бочуоттаах үлэһитэ" аат иҥэриллибитэ. 2009 с. Чурапчы сэлиэнньэтин дьаһалтатын баһылыга И. И. Окоешников уураахынан „Чурапчы нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо" буолбутум. Улуус баһылыга А.Т. Ноговицын дьаһалынан „Оройуон социальнай-экономическай сайдыытыгар киллэрсибит кылаатын иһин" үҥүс степеннээх знагын ылбытым. Онон хайа да быһаас кыбыппын иһин, үлэһит киһи быһыытынан сыаналаммыппыттан үөрэбин.

Таптыыр кэргэмминээн 39 сыл дьоллоохтук, бэйэбитин өйдөһөн олорбуппут: Кэргэним Дария Николаевна – кэмүстээх Алдантан төрүттээх. Олоҕун устатыгар наар биир тэрилтэҕэ — „Сахателекомма" үлэлээбитэ. Бастакы Президеммит М.Е. Николаев дьаһалынан "Өрөспүүбүлүкэ үтүөлээх связиһа" аат иҥэриллибитэ. Биһиги ойоһор-ойоһор буоламмыт, олохпутугар көрсүбүт араас түгэннэрбитин сүбэнэн быһаарсабыт. Кэргэммэр үйэлэргэ кыайан этиллибэт махталым улахан. Олохпор, үлэбэр туох баар ситиһиим барыта – кэргэним үтүөтэ. Биир ыалтан икки тус-туһунан хайысхалаах үлэлээх дьоннон кинилэр өрөспүүбүлүкэҕэ инникиэр этиилэр диэн ыччаттарбыт киэн туттуохтара турдаҕа. Тэрилтэм чиэһин көмүскээн „Сыл бастыҥ эһээтэ" диэн оройуоннааҕы куонкуруска сиэмминиэн Модестыын ситиһиилээхтик кыттыбыппыт. Таҥастыытан кэргэним барахсан тиктиитэ, кыттар сценарийбытын эмиэ кини оҥорбута. Сарсыныгар бу орто дойдуттан букатыннаахтык барбыта. Кинилэ хайдахтаах курдук модун санаа, кытаанах характер баарын соҕотун. Мин кинини дьыаҕам бэйэлин курдук билиэбин. Кини миэхэ анаабыт хоһоонуттан ахтыыбын түмүктүүбүн.

Күн буолан сырдатыам,
Тыал буолан баттаххын тарыахым,
Сынньанар түгэнигэр
Чуумпу түүн буолуоҕум,
Уоһэр күннэргэр сааскы буолан тунаттыам,
Хомойор, санаарҕыыр кэмнэргэр
Санныҥары тыыммын кыйдыахым,
Саатаппын, санаанна куорэгэй
ыллатыам,
Ньургуһун сибэкки буоламмын
Эйигин уорда туруоҕум...
Саныабыт мин санаам
Туолбатын билэбин
Баҕарар мин баҕам
Күүтээйим соҕотун!

Гаврил ПЕСТЕРЕВ — Илин Бас Уола.

Хаартыскаҕа: Мэҥэ-Хаҥаластааҕы уокуругунааҕы быыбар хамыыһыйатын чилиэннэрэ (Кулун тутар 3 күнэ, 1984 сыл.)

Г. Пестерев уҥа эрээккэ хаҥастан үһүс.

Үбүлүөйдээх биир дойдулаахтарбыт

АЙАР БИЭЧЭРЭ ЫЫТЫЛЫННА

Муус устар 22 күнүгэр „Айыллыы" кулууба уонна дуҕуобунай сайдыы киинигэр СӨ культуратын туйгуна, сцена бэтэрээнэ, Чурапчы нэһилиэгин бочуоттаах гражданина Василий Васильевич Кузьмин 65 сааһыгар анаммыт айар биэчэрэ буолла.

Бу дьоро күннэ кини талааныгар сүгүрүйээччилэр саалаҕа толору муһунуллар. Василий Васильевич талааннаах драм артыыс, кэрэ куоластаах ырыаһыт, Чурапчыбыт кэрэ киэн туттар тус үүбүт марнын гимнин, кини туттар тус үүбүт марнын толорооччу, эрэллээх табаарыс, тапталлаах кэргэн, эрэллээх эһээ быһыытынан үрдүктүк сыаналаан, үбүлүөйдээх дааталын бэлиэтээн, улуус, нэһилиэк салайааччылара, аймахтара, биир үөрэммиттэрэ, табаарыстара эҕэрдэлээтилэр.

Сценаҕа үбүлээр бэйэтэ, оҕолоро, сиэннэрэ, аймахтара, Чурапчы, Болтоҥо нэһилиэктэрин хордара, Хатылы үҥкүүһүттэрэ тахсан толорообут нүөмэрдэрэ дэхсун ылык тыаһынан доҕуһуолланна.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Биһиэхэ суруйаллар

СПОРТИВНАЙ МУЗЕЙДА ТЭРИЙИЭҔИН!

Ааспыт 2016 сыл улууспутугар Музей сылынан биллэриллэн, бу хайысхаҕа үлэ күүскэ ыытылынна. Ити үчүгэй саҕалааһыны салгыы сайыннарыыга, чиҥэтиигэ анаан, быйыл История сыла биллэриллиннэ. Араас дьаһаллар, түмсүүлэр, үөрэтиилэр-чинчийиилэр бу сыл чэрчитинэн ыытыллаллар.

Чурапчы өрөспүүбүлүкэҕэ спортивнай улууһунан биллэр. Араас кэлүөнэ спортсменнарбыт чаҕылхай ситиһиилэрин туһунан киинэлэр, кинигэлэр, брошюралар, ыстатыйалар, о. д. а. үлэлэр тахсыталаабыттара, билиилин да бу үтүө үгэс салҕанар. Итини тэнэ улууспутугар саҥа спортивнай музей тэриллэрэ быһаарыллан, үлэ ыытылла турар. А. И. Федотов аатынан спортивнай кииннэ анал миэстэ бэриллэн, экспонаттар, анал матырыйааллар мунньуллаллар. Саҥа анал дьиэ тутуллуутугар бырайыактыыр сметнай документация оҥоһуллунна.

Быйыл Чурапчыга спортивнай хамсааһын саҕаламмыта 85 сыла туолуутунан, эһиил улуу тренер Д. П. Коркин, спорт үтүөлээх салайааччыта А. К. Софронов төрөөбүттэрэ 90 сылларын көрсө саҥа музей дьиэ тутуллуо диэн биһиги, бэтэрээн-спортсменнар эрэнэбит, үөрэбит.

Бу музей үлэҕэ киирдэҕинэ, албан ааттаах спортсменнарбыт, тренердэрбит, спорду тэрийээччилэрбит олохторо-дьаһахтара, спорка, үлэҕэ ситиһиилэрэ көрүүгэ-билиигэ тахсыаҕа, эдэр ыччаты чэл олоххо, спортивнай ситиһиилэргэ, патриотическай тыынна иитиигэ улахан суолтаннаах, сырдык суолус буолан сирдии туруо этилэр.

Биһиги, бэтэрээн-спортсменнар, бу тутууну үбүлээһиҥҥэ үлэлэһэргэ бэлэммитин биллэрэбит. Спорду сэнээрээччилэр Чурапчыны аар саарга ааттырдыбыт дьоммутун-сэргэбитин үйэтитиигэ аналлаах музей тутуутугар өй-санаа, үбүлээһин өттүнэн көмөлөһүөхтэрэ диэн бигэ эрэллээхпит.

Г. ПЛАТОНОВ,
улуус бэтэрээн-спортсменнарын сэбиэтин председателэ.

"Коммунтеплосбыт" извещает

ВНИМАНИЮ НАСЕЛЕНИЯ!

Филиал «Коммунтеплосбыт» ГУП «ЖКХ РС (Я)» извещает об усилении мер принудительного воздействия в отношении граждан, по которым имеются вступившие в законную силу решения суда о взыскании задолженности по коммунальным платежам.

В настоящее время одной из самых острых проблем для ГУП «ЖКХ РС (Я)» является постоянно увеличивающаяся задолженность населения за потребленные коммунальные услуги.

В рамках взаимодействия с Федеральной службой судебных приставов в установленном законодательством порядке будут проведены совместные рейды по адресам на предмет наложения арестов на денежные средства и изъятие имущества. Кроме того, управлением ФССП России по РС (Я) по отношению к должникам будут введены временные ограничения права выезда за пределы РФ.

В целях борьбы с неплатежами населения, специалисты филиала «Коммунтеплосбыт» организуют мероприятия по точечному ограничению водоотведения в квартирах у злостных неплательщиков, без перекрытия стоков в квартирах добропорядочных жильцов.

Наряду с этим, будет практиковаться включение должников в Государственный реестр Банка России бюро кредитных историй. Так как, в связи с изменениями в законодательстве, в бюро кредитных историй теперь стало возможным передавать данные о задолженности и по коммунальным услугам. Кредитная история негативно влияет в первую очередь на возможность получать кредиты в целом, в том числе и ипотечное кредитование.

Уважаемые наниматели и собственники жилых помещений, во избежание мер принудительного взыскания и негативных последствий указанных мероприятий, просим Вас своевременно вносить плату за коммунальные услуги и погашать имеющуюся просроченную задолженность по квартирной плате в полном объеме, проявлять ответственность и думать о завтрашнем дне.

Филиал «Коммунтеплосбыт» ГУП «ЖКХ РС (Я)».

Чурапчинский участок филиала «Коммунтеплосбыт» ГУП «ЖКХ РС (Я)» проводит АКЦИЮ 26 апреля 2017 года «Прощеный день» оплату за коммунальные услуги от населения принимаем без начисления пени. Только один день.

Злостные неплательщики по коммунальным услугам, проживающие в частных домах, будут ограничены от ТВС.

Внимание!

26 апреля в 19.00 часов на телеканалах НВК «Саха», «Саха-24», радио «Саха», на сайтах НВК-онлайн (nvk-online.ru/online) и ЯСИА (ysia.ru) состоится прямой эфир с Главой Республики Саха (Якутия) Егором Афанасьевичем Борисовым, приуроченный ко Дню Республики Саха (Якутия).

Егор Борисов в прямом эфире ответит на вопросы жителей республики. Вопросы можно задавать прямо сейчас по бесплатным телефонам: 508-221, 508-226, 508-228, 508-229, а также направлять на электронную почту sprosi.borisova@mail.ru или по ватсапу на номер 8914 2734488.

Күндү убайбыт, таайбыт, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, Чакыр нэһилиэгиттэн төрүттээх Дьокуускай куорат олохтооҕо

МАКАРОВ Николай Захарович

82 сааһыгар ыарахан ыарыыттан олохтон туоруубутун, бары билэр дьонугар, аймахтарыгар иһитиннэрэбит.

Балта Евдокия Захаровна Макарова, кини оҕолоро.

Сылаҥ нэһилиэгин олохтооҕо, күндү быраатым, убайбыт

МАКАРОВ Иван Гаврильевич

бу дьыл, муус устар 22 күнүгэр 64 сааһыгар ыарахан ыарыыттан олохтон туоруубутун бары билэр дьонугар, табаарыстарыгар, аймахтарыгар иһитиннэрэбит.

Бииргэ төрөөбүт эдьиийэ, чугас аймахтара.

Кутурҕаннарын тэрдэллэр:

- Сылаҥ нэһилиэгин олохтооҕо Макаров Иван Гаврильевич олохтон туоруубутунан, эдьиийигэр Клара Гаврильевна Макароваҕа, чугас аймахтарыгар "Сылаҥ нэһилиэгэ" МТ дьаһалтата, бэтэрээннэрин сэбиэтэ.
- Убаастыыр убайдара, бырааттара Макаров Иван Гаврильевич олохтон туоруубутунан, эдьиийдэригэр Клара Гаврильевнаҕа, бары аймахтарыгар Чурапчыттан Гуляевтар, Слепцовтар, Дьячковскайдар, Романовтар, Макарова.
- Күндү убайдара Макаров Иван Гаврильевич олохтон туоруубутунан, эдьиийдэригэр Клара Гаврильевна Макароваҕа, чугас дьонугар, табаарыстарыгар Сылаҥтан Дьячковскайдар, Трофимовтар, Михайловтар, Макаровтар, Чурапчыттан Монастыревтар, Дьячковскайдар, Дьокуускайтан Омуковтар, Николаевтар, Дьячковскайдар.
- Бырааттара Макаров Иван Гаврильевич олохтон туоруубутунан, эдьиийигэр Клара Гаврильевна Макароваҕа Г.П. Башарин аатынан Сылаҥ орто оскуолатын коллектива.
- Таптыыр бырааттара Макаров Иван Гаврильевич олохтон туоруубутунан, бииргэ алтыспыт күндү доҕотторугар Клара Гаврильевна Макароваҕа доҕотторо Анастасия Гаврильевна Макарова, Светлана Николаевна Платонова.

Таптыыр кэргэнэ, ийэлэрэ, балтылара, кийиитэрэ, Мурун Тыымпыйа түөлбэ олохтооҕо

МЕСТНИКОВА Маргарита Захаровна

олохтон туоруубутунан, кэргэнигэр Иван Гаврильевичка, эдьиийигэр Лидия Захаровнаҕа, оҕолоругар, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

"Кыталык" уһуйаан коллектива.

Мугудай нэһилиэгин төрүт олохтооҕо, Хоту кыбыруллуу кыттыылааҕа, үлэ бэтэрээнэ

ПОПОВА Ульяна Максимовна

уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туоруубутунан, уолугар, бииргэ үлэлиир коллегабытыгар Михаил Михайлович Поповка, кийиитигэр Наталья Николаевнаҕа уонна кинилэр оҕолоругар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Улуустааҕы култуура үлэһиттэрин профкома, "Айыыгы" култуура киинин, улуустааҕы култуура управлениетын үлэһиттэрэ.

Кутурҕаннарын тэрдэллэр:

- Күндү ийэлэрэ, эбээлэрэ Попова Ульяна Максимовна олохтон туоруубутунан, бииргэ үөрэммит доҕордоругар Михаил Михайловичка Поповка, кини дьиэ кэргэнигэр Мугудай оскуолатын 1974 с. выпуһа.

Мырыла бөһүөлэгин олохтооҕо, аймахпыт

СОБАКИН Илья Ильич

соһуччу ыарахан ыарыыттан олохтон туоруубутунан, убайыгар Павел Ильичка, балтыгар Анисия Ильиничнаҕа дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Хатылыттан Николай Захаров, Семен Захаров дьиэ кэргэттэрэ.

Биир дойдулаахпыт, Чурапчы улууһун, Хатылы нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо, РСФСР үөрэҕириитин туйгуна, тыыл, үлэ бэтэрээнэ

КУЗЬМИН Эдуард Алексеевич

ыарахан ыарыыттан олохтон туоруубутунан, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

"Хатылы нэһилиэгэ" МТ дьаһалтата, бэтэрээннэрин сэбиэтэ.

Кутурҕаннарын тэрдэллэр:

- Убаастыыр күндү убайдара Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, убайдарыгар Григорий Эдуардовичка, бырааттарыгар, убайдарыгар, сайастарыгар, кийиитэригэр, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр Чурапчыттан В. Кузьмин дьиэ кэргэнэ, Улахан Бааһа оҕолоро.
- Таптыыр аҕата, бэтэрээн учуутал Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, бииргэ үөрэммит табаарыстарыгар, доҕордоругар Григорий Эдуардович Кузьминка Г.С., Л.Д. Платоновтар, Н.И. Сивцева, М.М. Дьячковская, А.Е. Александрова, Р.М. Софронов, А. Тимофеева, С.Е. Потапова.
- Таптыыр аҕалара Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, күндү, убаастыыр дьонноругар Надежда Николаевна, Григорий Эдуардович Кузьминнарга Александра, Роман Неустроевтар Людмила, Михаил Степановтар.
- Аҕаларын, эһээлэрин куруук саныыр күндү киһилэрэ Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, бары аймахтарыгар, чугас дьонугар Дьокуускайтан, Чурапчыттан, Чаппарыттан Федоровтар, Андросовтар, Лыткиннар.
- Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, бииргэ үлэлиир коллегаларыгар, уолугар Григорий Эдуардович, кийиитигэр Надежда Николаевна Кузьминнарга, оҕолоругар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар улуустааҕы киин балыыһа салалтата, профкома, бэтэрээннэрин сэбиэтэ, терапевтическай уонна хирургическай сулууспа коллективтара.
- Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар Чурапчыттан бырааттара Г.С. Потапов, А.С. Бурнашева дьиэ кэргэттэрэ, Таатттан балта К.С. Захарова, Алексеевтар дьиэ кэргэттэрэ.
- Ытыктыыр таптыыр таайдара Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, убайдарыгар, саастарыгар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр Дьокуускайтан Андросовтар, Поповтар дьиэ кэргэттэрэ.
- Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар Хатылы орто оскуолатын, "Нъургуһун" уһуйаанын коллективтара, үөрэх управлениетын, үөрэх үлэһиттэрин профсоюһун комитета, педагогическай үлэ бэтэрээннэрин сэбиэтэ.
- Күндү убаастыыр убайдара, педагогическай үлэ бэтэрээнэ Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр К.П. Лобанова, Лобановтар, Потаповтар, Д.М. Лобанова, М.Г. Макарова, Спиридоновтар, Захаровтар.
- Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар Хатылыдааҕы "Нъургуһун" уһуйаан коллектива.
- Ытыктыыр чугас киһилэрэ, учуутал, улахан дьиэ кэргэннэрэ, эһээлэрэ Кузьмин Эдуард Алексеевич олохтон туоруубутунан, оҕолоругар, сиэннэригэр, бары Кузьминнарга Хатылыттан, Чурапчыттан, Дьокуускайтан, Новосибирскайтан Федоровтар, Платоновтар.

Күндү бырааттара, убайдара, Болтоҥо нэһилиэгин олохтооҕо, сибиэс бэтэрээнэ

ЕФРЕМОВ Василий Дмитриевич

уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туоруубутунан, кийиитэригэр Аграфена Константиновнаҕа, кыыһыгар балтыларыгар Ленаҕа дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Болтоҥоттон Ефремовтар, Макаровтар, Михайловтар, Севастьяновтар, Чурапчыттан Ефремовтар, Максимовтар, Тааттаттан Ефремовтар.

Кутурҕаннарын тэрдэллэр:

- Аймахтара Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, кэргэнигэр Аграфена Константиновнаҕа, кыыһыгар Ленаҕа, бииргэ төрөөбүттэригэр, кинилэр дьиэ кэргэттэригэр Чурапчыттан, Болтоҥоттон Слепцовтар.
- Таптыыр кэргэнэ, аҕата Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, бииргэ үөрэммит доҕотторугар Аграфена Константиновна Аламоваҕа, кыыһыгар Ленаҕа Е.Яныцева уонна Ходаарга бииргэ үөрэммит доҕотторо.
- Болтоҥо нэһилиэгин олохтооҕо Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, кэргэнигэр Аграфена Константиновнаҕа, кыыһыгар Ленаҕа, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймах-билэ дьонугар Болтоҥо нэһилиэгин дьаһалтата, бэтэрээннэр сэбиэттэрэ.
- Күндү бырааттара Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, бииргэ үлэлиир коллегаларыгар Прасковья Дмитриевнаҕа "Арчы" үөрэтэр киин коллектива.
- Бииргэ үлэлээбит коллегалара Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, кэргэнигэр, оҕотугар, бииргэ төрөөбүттэригэр, чугас аймахтарыгар "Сахателеком" филиалын коллектива.
- Күндү бырааттара, убайдара Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, кийиитэригэр Аграфена Константиновнаҕа, балтыларыгар, кыыһыгар Ленаҕа Болтоҥоттон М.Н. Ефремов, Д.Н. Ефремов, С.Н. Ефремов, А.Н. Ефремова дьиэ кэргэттэрэ.
- Болтоҥо нэһилиэгин олохтооҕо Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, кэргэнигэр Аграфена Константиновнаҕа, кыыһыгар Ленаҕа, аймахтарыгар "Сугулаан" түөлбэ олохтоохторо.
- Таптыыр убайа Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, "Мичил" уһуйаан иитээччитигэр Марина Дмитриевна Жирковаҕа, дьиэ кэргэнигэр "Мичил" уһуйаан коллектива, үөрэх үлэһиттэрин профсоюһун комитета.
- Күндү бииргэ үөрэммит табаарыстара Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, оҕотугар, кэргэнигэр, аймахтарыгар Болтоҥо, Хатылы оскуолаларыгар бииргэ үөрэммит доҕотторо.
- Болтоҥо нэһилиэгин олохтооҕо Ефремов Василий Дмитриевич олохтон туоруубутунан, кэргэнигэр, Болтоҥо уһуйаанын заведующайа Аграфена Константиновна Ефремоваҕа, кыыһыгар Леночкаҕа, бииргэ төрөөбүттэригэр, аймахтарыгар Болтоҥо уһуйаанын салалтата, профкома.

Кылаабынай редактор – А.А. ЗАХАРОВ.
Эппиэттиир сэкирэтээр, сурук отдела – А.Н. ЗАХАРОВА.
Экономика, тыа хаһаайыстыбатын отдела – А.М. СЛЕПЦОВ.
Корреспонненнар – О.В. ЖИРКОВА, С.А. ЖЕНДРИНСКЭЙ.
Таһаараачы – Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.
Бэчээттээччилэр – С.А. ПАВЛОВ, Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаараачылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһук автономнай учреждение. Российскай Федерация Роскомнадзор СР управлениетыгар 2012 с. кулун тутар 15 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ – ПИ №14-0238.

АДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сал., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарбыт: редактор – 41-332, отделлар – 41-255, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru, сайт: sanaoloh.ru

Бэчээккэ сакааз: № 44 (11354)
Кээмэйэ: 1 бэч. лиис
Тираж 1648.
Хаһыат сыаната: 10 солк.

Саҥа олох

Автор суругар этиллэр санаа редакция санаатыгар маарыннаабатын сөп. Тутулар бурайбатыр. Сурук ыйыттар хаһыалар кырдьык дьаһалтын сүрүн бииргэ туспа сүүрэ.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графига: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэрилиннэ: 16 ч 00 м. "Саҥа олох" редакционнай-издательскай холбоһукка 24.04.2017 с. офсетка бэчээттэннэ.
Аадырыһа: 678670, Чурапчы сал., Карл Маркс уул., 26 "а". Индексэ: 54907. Хаһыат нэдиэлэҕэ үстэ: оптуорунньукка, чэппиэргэ уонна субуотаҕа тахсар.